

1908
Mars

SOLSTRÅLEN

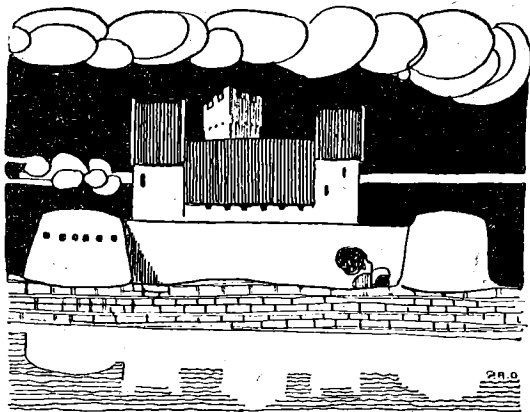
Pris
5 öre

SAGOSTUNDSBARNENS TIDNING

Sägner om "Den rike herr Holger".

(Folksaga från Häckeberga.)

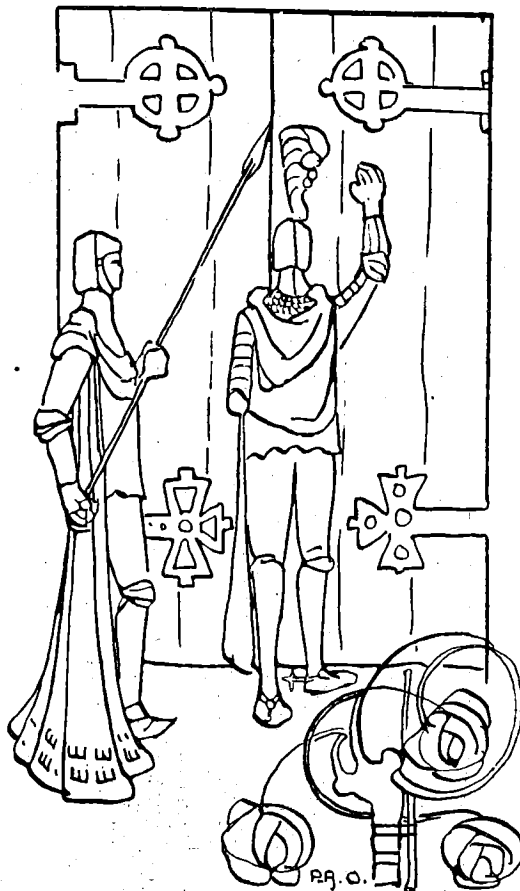
Under 1300-talet låg på en av Häckeberga-sjöns åtta holmar ett stort och starkt stenslott med fyra hörntorn, ringmur och vindbrygga, det var Holger Ulfstands ståtliga borg vida känd i det danska landet.

Herr Holger var en stor herre som trotsade konungen själv. Han ägde stora besittningar i Skåne och var mäktig rik men tillika mycket snål och högfärdig. Det bekymrade honom föga huru han kom över land och guld endast han blev rik och kunde lysa över de andra herremännen. För att öka glans och berömmelse lät han å sitt stamgods uppföra en kyrka och prydde den invändigt med sin ätts och sina släktingars vapen och det berättas att han då kyrkan skulle invigas red in med sitt följe i mittgången och till häst åhörde predikan. Han hade vid det tillfället låtit sko sin häst med trenne förgyllda silverskor, rent guld ansåg han för dyrt, men för att folket skulle tro att samtliga skor vore renaste guld hade han den fjärde skon i handen så att var och en skulle kunna övertyga sig om att den var av den ädlaste metall.

Den hatade och fruktade herr Holgers maka hette Thala. En natt drömde hon att hennes herre och man kom ridande från tinget utan huvud. Då hon på morgonen kom ned berättade hon för herr Holger sin dröm, men han endast skrattade åt den och frågade på spe, vem hon trodde skulle våga göra den rike hr Holger ett

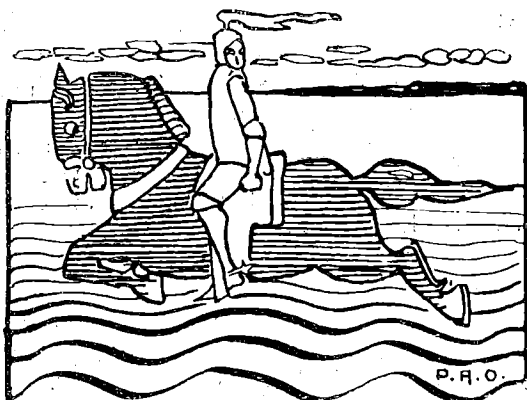
huvud kortare. I samma ögonblick ljödo tunga slag på porten och då man sporde vem det var, svarade en barsk stämman att det var den danske konungens sändemän, som kommit för att hämta herr Holger till Köpenhamn, varest han skulle stå till svars för sina handlingar.

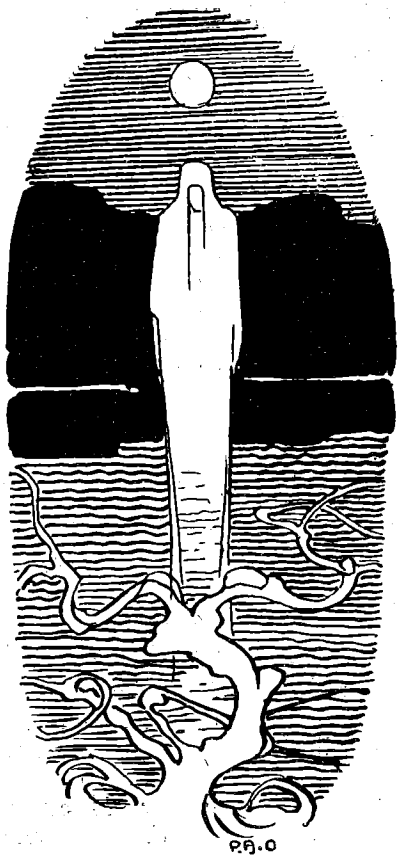
Nästa morgon red herr Holger i de danska sändemännens följe ifrån Häckeberga. Då han kom fram till Köpenhamn fördes han in för konungen och denne visade honom en del brev, vari det stod omtalat att herr Holger genom list och rövarbragder hade skaffat sig mycket gods och guld i det skånska landet. Starka bevis voro bifogade anklagelseskriften. Då den rike herr

Holger ej kunde försvara sin sak blev han förd inför konungens domstol och dömd att halshuggas av mäster Jakob, som var konungens skarp-rättare.

Utanför huvudstaden låg en galbacke, varest missdådare och tjuvar dinglade i träd och galgar. Hit fördes nu hr Holger och sedan mäster Jakob skilt hans huvud från kroppen sattes detta bakvänt på halsen igen med remmar och så sattes den döde ryttaren upp i sadeln.

Nu berättas det att den onde med vilken herr Holger i livstiden stått i förbund, gav hästen en

Spöket i Fruasjön.

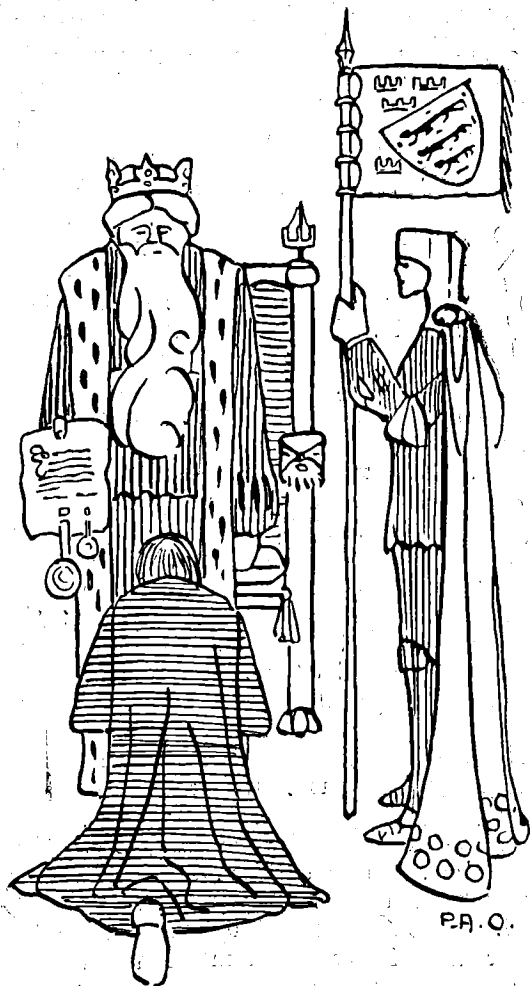
sådan makt att han kunde bära sin döde herre över Öresund. Då de hasteliga ryttaren närmade sig Häckeberga stod fru Thala på borgtrappan och utropade då hon fick se sin make:

»Antingen är min man full eller vred.
ty hans huvud sitter på sned!»

Ryttaren kom emellertid fram till trappan och då fru Thala blev övertygad om att hennes man blivit halshuggen vart hon så förtvivlad att hon lät kusken spänna hästarna för den finaste gyl-lene vagnen. Hon lät honom därefter köra ut i i ett kärr som ligger i Häckebergaskogen och säges vara bottenlöst. Vid kanten hoppade kusken av men hästarne fortsatte med fru Thala och hela ekipaget ut i kärret.

Folket i trakten kallar ännu den lilla sjön för Fruasjön och påstår att fru Thala spökar där varje natt, då det är fullmåne.

F. B.

Herr Holger inför kungen.

Min första järnvägsresa.

(Peter Rosseger.)

I.

Min gudfar, skoflikare Jochem — så berättar den steierske diktaren — var en svuren fiende till alla modärna uppfinningar, vilka han, då han icke kunde förstå dem, höll för häxeri och djävulstyg. En gång om året gick han till Maria Schutz, vallfartskyrkan vid Semmering, där han sökte tröst mot djävulens anfäktelser.

Då jag vid denna tid var ganska stor, ville han gärna ha mig med.

— Gärna för mej, sade min far, då kan ju pojken på samma gång få se den nya järnvägen, som de ha byggt över Semmering. Tunneln genom berget lär redan vara färdig.

— Bevare oss väl, ropade min gudfar, skulle vi se på det djävulstyget! Det är endast bländverk, det är ingen verklighet.

— Det kan ju hända, sade far och gick sin väg.

Min gudfar och jag började nu vår vandring; vi gingo över Stuhleckgebirge, för att inte komma i närheten av dalen, i vilket efter vad folket sade, djävulståget gick fram och tillbaka. Men då vi stodo på det höga berget och sågo ned mot Spital, en järnvägsstation vid Semmering, sågo vi en skarp linje, liknande en brun mask, komma krypande, och över den svävade ett litet rökmoln.

— Jesus Maria! skrek min gudfar, där är redan något! Masken röker ju tobak! Spring, pojke, spring! — Och så sprungo vi ned för bergets motsatta sida.

Mot aftonen kommo vi till dalsänkan, men — antingen kände min gudfar inte vägen här, eller också hade nyfikenheten, som ibland ansatte honom ganska illa, överlistat honom, — i stället för att vara i Maria Schutz, stodo vi framför en oerhörd grushög, och bakom densamma gick ett kolsvart hål in i berget. Hålet var nästan så stort, att ett hus kunde stå däri, och var murat med flit och skicklighet; och där gick snörrätt in i berget en gata med järnbårder.

Min gudfar stod tyst länge; men så skakade han på huvudet och sade: — Nu stå vi där. Det skall vara den modärna landsvägen. Men jag säger, det är lögn, att de kunna köra därin.

Kall som gravluft var luften som kom från hålet. Längre borta mot Spital stod i aftonsolen vid järngatan ett litet hus, och framför detsamma en hög stång, på vilken det hängde två blodröda kulor. Plötsligt susade det borta

vid stängen, och som förd av en ande flög den ena kulan i höjden. Vi blevo högeligen förskräckta. Att det icke gick rätt till här, kunde ju var och en märka. Men vi stodo som fastnaglade vid jorden och kunde inte röra oss.

— Gudfar Jochem, sade jag sakt, hör ni inte ett sådant väsen, det är i jorden?

— Jo, verkligen pojke, svarade han, det är något som dundrar! Det är en jordbävning. Genast började han att klaga och stöna.

På järngatan kom ett kolsvart väsen fram. Det tycktes först stå stilla, men närmade sig och blev allt större och större och rusade fram med mäktigt stönande och pustande och utstötte ur det stora gapet en väldig mängd ånga. Och bakom —

— Jesus Maria, ropade min gudfar, där hänger ju hela hus med. Och i sanning, om vi eljest hade tänkt att lokomotivet var förspant ett par tvåhjulade kärror, i vilka resandena kunde sitta, så sågo vi nu liksom en hel by med många fönster köra förbi och i fönstren tittade levande mänskohuvuden ut och förfärligt fort gick det, och det var ett sådant susande, att förståndet stod alldeles stilla på en.

Då höjde min gudfar händerna mot himmeln och ropade med förtvivlad röst: — Hjälp, himmel! nu fara de rakt in i — hålet!

Och sedan hade detta förfärliga med sina hundratals ljus försvunnit i djupet; den sista vagnens baksida blev allt mindre och mindre; blott ett litet ljus såg man ännu en stund därav, sedan var allt borta. Marken darrade och ur hålet steg röken sakt och jämt.

Min gudfar torkade svetten bort från ansiktet med ärmnen och stirrade in i tunneln. Se'n såg han på mig och frågade:

— Har du också sett det, pojke?

— Ja, jag såg det också.

— Då kan det inte ha varit något bländverk, mumlade Jochem.

Vi gingo på vägen upp för berget och sågo rök stiga upp ur flera bergsklyftor. Djupt under våra fötter gingo ångvagnarna in i berget.

— De äro förlorade! sade min gudfar. Han menade passagerarna. De övermodiga mänskorna hava själva sprungit i sin grav.

I värds huset på Semmering var det fullkomligt lugnt; de stora stallarna voro tomma; boden i gästrummen och hästhoarna vid gatan voro obesatta. Värden, eljest gatans stolte härskare, inbjöd oss vänligt till en liten rast.

— Jag har alls inte någon aptit, svarade min gudfar; klokt folk äter inte mycket, och jag har i dag blivit betydligt klokare.

Tysta, vandrade vi vidare. Uppe på gatans krön stodo vi stilla och sågo ned mot Österrike, som med sina klippor och bergsklyftor och sina

Stockholms Sagostunds barns Sångkör.

överskådliga slätter låg utbredd framför oss. Och då vi åter stego utför, sågo vi vårt järnvägståg gå därborta vid de branta klippväggarna — litet som en kälmask — och sätta över höga bryggor, förfärliga avgrunder, glida ned för svindlande sluttningar, in genom det ena hålet, ut genom det andra — och det var mycket underbart.

Då vi kommo till Maria Schutz, hade det redan blivit mörkt. Vi gingo in i kyrkan, där den röda lampan brann, och bådo. Sedan njöto vi av en liten aftonvard på världshuset och gingo upp på höskullen för att sova.

II.

Vi hade legat en stund. Jag kunde inte tillsluta ögonen och sova, av känslor, som tryckte mig, nämligen att jag här vore en främling; men trodde att min gudfar redan hade kommit i sömn.

Plötsligt öppnar han sin mun och säger: — Sover du redan pojke?

— Nej! svarade jag.

— Det lämnar mig ingen ro, viskade han, det är något ont.

— Vad då? frågade jag med varmt deltagande.

— Nå, det blir väl bättre, då jag får varit i kyrkan i morgon, lugnade han sig själv med.

— Vad gör er ont, gudfar?

— Det är dumhet. Vad tycker du pojke, då vi ändå äro så nära, ska' vi inte försöka?

Då jag inte förstod, vad han menade, svarade jag honom inte.

— Vad kan hända oss, fortfor gudfar, då andra kunna göra det, varför skulle inte då också vi. Det får kosta, vad det vill.

Han pratar i sömne, tänkte jag för mig själv och lyssnade med flit.

— Då komma de att göra stora ögon, fortsatte han, när vi komma hem och berätta, att vi ha åkt med ångvagnarna.

Nu förstod jag, vad han menade och gick genast med på hans förslag.

— Ja, men syndigt är det i alla fall, mumlade han, men det blir väl bättre i morgon; och nu lägga vi oss att sova i guds namn.

Nästa morgon ginge vi till guds hus och min gudfar biktade sig och tog sakramentena. Men då vi styrde våra steg hemåt, tyckte min gud-

»Tro henne inte, gumma, hon bara narrar pälsen av er.»

far att han inte ville företaga det, nämligen resa på järnväg, utan han ville endast se Semmerings järnvägsstation. Och vi gingo ditåt.

Från Semmeringsstationen sågo vi hålet från andra sidan; även här var det kolmörkt. — Ett tåg från Wien skulle just komma.

Min gudfar underhandlade med stationskarlen och ville ge 1 1/2 krona och sade, att strax bakom berget, där hålet upphörde, ville vi stiga av.

— Strax bakom berget, där hålet upphör, stannar inte tåget, sade stationskarlen skrattande.

— Ja, men, om vi vilja stiga av där... tyckte Jochem på.

— Ni måste följa med till Spital. Det kostar 2 kronor och 30 öre för två personer.

Min gudfar tyckte, att han skulle kosta något på sig, men så mycket som de fina herrarna, tyckte han att en fattiglapp ej kunde ge, och dessutom vore det ju ingen särskild vikt med dem båda. — Det hjälpte inte, stationskarlen ville inte låta pruta med sig. Gudfar betalte; jag måste lägga till mina få ören, jag hade.

III.

Emellertid kröp tåget fram ur den närmast liggande tunneln, frustade fram, och jag trodde redan, att det »väldiga» inte ville stanna. Det

väste, spottade och stönade — se'n stod det stilla.

Vi stodo dödligt förskräckta, och hade så när inte kommit med. Då sköt konduktören min gudfar in i en vagn, och mig efter. I samma veva avblästes tåget och jag hörde fortfarande, hur Jochem i sin avdelning av kupén, mumlade: — Det är min dödsringning. Nu kunde vi se oss omkring. I vagnen voro bänkar, lika vackra som i en kyrka; och då vi sågo ut genom fönstret — Herre min gud! skrek min gudfar, där ute flyger ju en man förbi! Nu blev det mörkt, och vi sågo att på väggen i vår knarrande lilla stuga, brann en oljelampa. Därute i mörkret susade och dånade det, som om vi varit omgivna av väldiga vattenfall, och en och annan gång hördes hemska pipande. Vi reste under jorden.

Gudfar höll händerna på knäna och sade viskande: — I guds namn. Nu giver jag mig helt däri. Varför har jag blivit en enfaldig narr?

I tio minuter måste vi vara begravnna på detta vis; då ljusnade det plöteligt, därute flögo murar, telefonstolpar och träd förbi, och vi foro i en grön dal.

Min gudfar stötte mig i sidan: — Du, pojke! Det har varit helt underligt, men nu — nu börjar jag förstå. I sanning, ångvagnen är något

härligt. Där är ju redan Spitalbyn, och vi hava endast varit en kvart! Du, då hava vi inte åkt länge nog för våra pengar! Jag tror, vi förbli sittande.

Det tyckte jag om. Jag tittade ut genom fönstret på den förbiflygande trakten, men kunde inte bli klok på den. Och min gudfar ropade: — Nå, vad tycker du pojke, mänskorna äro i alla fall bra kloka. Därhemma komma de att göra stora ögon. Hade jag haft mer pengar, så tror jag, att jag skulle låta köra mig upp på vårt berg.

— Müzzuschlag!* ropade konduktören. Vag nen stannade. Vi stego darrande ut genom dörren.

Biljettören tog biljetten, som vi hade fått, då vi stego på, ifrån oss, och spärrade vägen för oss.

— Hör, nu! ropade han, dessa biljetter gälla blott till Spital. Ni ha att betala tillägg och det dubbla för två personer. Det blir 1 1/2 krona och 6!

Jag tittade på min gudfar, och han på mig. — Pojke, sade han slutligen, har du pengar på dig?

— Jag har inte några pengar, snyftade jag.

— Jag har inte heller fler, mumlade Jochem. Vi fördes in på kontoret, och där måste vi vända ut och in på våra fickor. De funno då: en blå näsduk, en bit hårt bröd, en dålig tobakspipa, lite flinta och fnöske och slutligen läderbörsen, i vilken låg en messingskreuzer, vilken min gudfar alltid bar på sig i den fasta tron, att så länge han hade denna i fickan, så länge räckte hans pengar. Och ända till i dag hade den bibehållits, — — — men, nu hade den förlorat all sin kraft.

Vi fingo stoppa på oss vårt pick och pack men måste stanna på stationen flere timmar och utstå många förhör.

Då det började kvällas, blevo vi äntligen lös-släppta, och måste vandra hemåt över berg och dal i den mörka natten.

Men då vi hade sluppit ut från järnvägsstationen, sade min gudfar: — Vid ångvagnarna, — där har djävulen i alla fall sitt finger med.

Pick-wick.

Stockholmsbrev.

År 1908 inträdde med ett gnistrande vinterväder. Snön låg bländande vit och gnistrade i solskenet mellan den oformliga massan av stenjättar, som utgöras av huvudstadens boningshus. Telefon och spårvägsled-

* Namnet på en station.

ningarna dignade av rimfrost, de gnistrade som rad-banden av tusende glaspärlor. Storstadens annars dystra och gråa intryck får med ens en glad, strålände vacker glans. Det är som en ny värld man kommit i. Människorna se också gladare, vackrare och friskare ut än vanligt.

Under sådana yttre intryck var det som sagostunderna den 6—7 jan. avhöllö sina tvänne julfester.

Den stora A-salen var långt före den utsatta tiden fylld med en skrattande och stojande barnaskara, vilka låto glädjen fritt spela ut i ystra ringdanser, klingande sång och jublande skratt.

Den stora julgranen, som var placerad mitt i salen, bidrog betydligt, med sina av brinnande ljus smyckade grenar, att göra stämningen högtidlig. Längst fram i salen, vid sidan om scenen, satt festprogrammet, rikt smyckat med vackert målade figurer och dansande barn.

Sedan musiken spelat några stycken, framträdde kommitténs ordf., som med några vackra ord, vilka även riktades till barnens föräldrar, klargjorde sagostundernas uppgift och betydelse samt hälsade de närvarande välkomna, varefter Ungdomsmarschen och Du gamla du friska från en sjuhundra barnmunnar fyllde salen med sina vackra toner.

Härefter började festen med ordnade sånglekar, sång och musik.

Å 4:de o. 5:tesid. ser du bilder från den vällyckade festens glansnummer. Bilden nr 1 visar sagostunds barnens egen sångkör, vilken med sina pigga sånger och säkra utförande bidrog särdeles mycket att göra festen så god som möjligt.

Den stiliga och fina tablå som spelades är skriven av Zakarias Topelius och heter Storm och Solsken. Den spelades av en fröken Uhlrick. Dess innehåll är en strid mellan solskenet och stormen för att kunna förmå en gammal gumma att avtaga sin päls. Bild nr 2 visar just det tillfälle, då, sedan Harald Storm förgäves med våld försökt få av gumman pälsen, Solskenet med vänliga ord tyckes göra gumman benägen att avtaga pälsen. Harald Storm knyter då handen mot gumman, och utropar: Tro henne inte, gumma, hon vill bara narra pälsen av er! Med sina varma blickar lyckades Solskenet dock att så uppvärma gumman att hon frivilligt avtog sin päls.

Solskenet hade segrat, och Harald Storm utbrister förvånad: Finns det då något som är starkare än styrkan. Ja, svarade Solskenet, godheten.

Härefter vidtog ånyo sång och lekar, varefter till barnen utdelades påsar med godsaker. Festen avslutades med att barnen sjöngo Vårt land, Gånglåt och Ungdomsmarschen.

Nu var det tid att gå hem, glada och nöjda sprungo barnen nedför trapporna för att hemta sina kläder och komma hem till sina föräldrar, för att tala om allt det vackra de hört och sett.

De i allo lyckade julfesterna voro båda dagarna tillsammans besökte av 1,200 barn.

Vi ha nu i korthet omtalat de här avhållna julfesternas innehåll. Och framföra vi nu till all Sverges sagostundsborn från Stockholms sagostunder en hjärtlig hälsning samt en lyckönskan till ett gott arbete för allt som är stort, ädelt och skönt.

Stockholms Sagostundskommittés V. U.

Den vise.

En vis man hade bosatt sig i en vacker dal, bland flitiga arbetare. Dessa undervisade han i alla vetenskaper och de mottogo med glädje hans lärdomar.

En dag kommo några rika lättingar resande genom byn.

De hade hört talas om den vise och gingo därför till honom.

Han satt utanför sitt hus och läste, men när de kommo lade han boken från sig och gick dem till mötes, ty han var lika hövlig mot alla — som man bör vara — och frågade dem vad de ville. De svarade, att de kommit för att bedja honom, som var så vis, vända tillbaka till de rika och förnäma, där han kunde bli både rik och mäktig. Den gamle berättade då följande saga för dem.

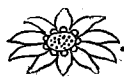
— Ett berg sade till en man, som arbetade vid dess fot: Hur kan du bo och leva i ett osunt träsk och arbeta där från morgon till kväll. Det finnes så många andra, som arbeta, så du behöver ej bry dig om det. Kom i stället upp på min hjässa, så skall ditt bröst vidgas och du skall med förakt se ner på jorden.

Men mannen svarade: Vad skall jag uppe hos dig att göra? Din hjässa bär bara is och snö och där blåsa alla kalla vindar. Hos dig skulle jag frysa ihjäl. Nej, så dum är jag icke. Jag stannar kvar i min dal. Den bär vajande sädesfält och gröna skogar.

Ni rika, fortsatte den vise och höjde rösten, varför se ni med förakt ner på de fattiga arbetarna? Det är *de*, som äro den vackra dalen och det är *ni*, som är det kalla ödsliga berget. Hos er finnes intet utom lättja och högmod. Ni leva av de skördar, som arbetarna så, och kläda er i kläder, som de hava gjort.

Men snart stundar andra tider. Om då alla arbetare äro kunskapsrika och kloka, då skall det bli slut med ert lättingsliv.

A. D.

Föreningen eder!

De vandrade hän mot okända trakter. Främst gick Välmågan, även Glädjen kallad, sedan kom Inställsamheten och allra sist gick Fattigdomen. Välmågan såg sig så förnöjd omkring, han tyckte att vägen var så slät och jämn att gå på på, alla vis. Fattigdomen däremot tyckte inte alls, att vägen var jämn och slät, utan tvärtom. Han lyfte vart ögonblick på fötterna, som om han råkat trampa på skarpa stenkanter, vilka stungit honom. Han såg så blek och eländig ut och tycktes knappt kunna släpa sig framåt. Välmågan vände sig också om emellanåt och suckade djupt och sade: »Stackare!» Men inte ska ni tro att han stannade för att hjälpa Fattigdomen och göra vägen lättare för honom. Inställsamheten var lätt på foten. Än var han hos Välmågan, än hos Fattigdomen, men höll sig mest hos den förstnämnde.

Då solens strålar vid middagstiden nästan föllo lodräta på de tre vandrarna, beslöto de att gå upp för en hög kulle, som låg i deras väg, för att därifrån se sig omkring och försöka finna ett skuggigt ställe, där de kunde vila ut. Då de efter mycket besvär kommit upp på kullens topp och sågo sig omkring, märkte de rakt framför sig en mängd bondgårdar, som lågo spridda här och där mellan bördiga fält. Efter en kort rådpåläggning beslöto de att stanna en tid i någon av bondgårdarna.

Efter en stund hade de uppnått den närmaste gården. Välmågan trädde dristigt in och fann till sin förvåning att Inställsamheten redan var i färd med att på sitt vanliga fula sätt smicka bondfolket. Fattigdomen däremot stannade helt blygsamt vid dörren. Då bonden fick syn på honom, där han stod och stödde sig mot dörrkanten och såg så lidande och sjuk ut, sade han i det han vände sig till Välmågan: »Är det herrns betjänt?» »Ja, ja», svarade Inställsamheten innan Välmågan ens hunnit få klart för sig vad frågan gällde. Från och med denna stund fick Fattigdomen heta Välmågans betjänt.

Välmågan trivdes på stället och fick tillåtelse att stanna kvar. Fattigdomen måste vandra vidare och kom slutligen till en gård, där det bodde vänliga människor, som förbarmade sig över honom och läto honom stanna. Välmågan hade fört rikedomar med sig till den gård, han kommit; de finga rikare skördar för varje år. Men Fattigdomen hade endast nöd och elände att bjuda på, som även spred sig till åtskilliga andra gårdar. Nu började man märka en skillnad mellan folken i de gårdar, som Välmågan

besökte och de, som Fattigdomen besökte. De förra blevo stolta och högmodiga, ju rikare de blevo, mot de fattiga, som dock icke märkte så mycket därav, ty de hoppades att kunna driva nöden på flykten. Det lyckades intel! Snart gävo åkrarna inga skördar mer och kreaturen dogo av svält; det fanns intet gräs åt dem. Folket måste för ej själva svälta ihjäl vända sig till sina rika bröder och begära hjälp. »Bröder», sade de, »given oss av edert öfverflöd. I kunnen ej själva använda allt, det ligger och ruttnar bort i ladorna.» »Vi äro ej längre bröder», fingo de till svar, »sägen herrar till oss och böjen eder av tacksamhet till jorden, så skolen I få något av vårt öfverflöd, annars kan det gärna ruttna bort i våra öfverfulla lador.» »Herrar, vad är det?» frågade sig folket sinsemellan. »Äro vi ej längre bröder, sedan vi blivit fattiga?» »Nej, nej!» blev svaret, »ej längre bröder äro vi, utan edra herrar. Sägen herrar, så skolen I få säd att stilla eder hunger med». »Herrar, herrar», viskade folket och tyckte i detsamma att solen försvann bakom ett stort, svart moln. Nu fingo de den säd, som låg allra nederst i ladan, och som nästan var ruttan, ändå böjde de sig av tacksamhet till marken. »Nu måste ni stanna här och arbeta för den säd vi gett eder, annars fån I ej mera», sade herrarna. Folket gjordeså. De byggde sig små kojor att bo uti. Det blev en hel mängd kojor runt omkring deras herrars stora och ståtliga hus. Nu uppstod vad vi kalla stad. Nu fick ej heller var och en mala sin säd och själv baka bröd; ej heller klippa fårens ull och väva den till kläder.

I stället byggdes stora hus med många små fönster. Dessa kallades fabriker. Dit kom nu all ullen och en del av folket måste arbeta där och spinna den till kläder. Arbetarna, som hela dagarna måste stå i fabrikerna, sågo sjuka och bleka ut. Ju mera de arbetade ju fattigare blevo de, men deras herrar, som inte alls gjorde någonting, blevo rikare för varje stund.

Ären försvunno med rask fart. För arbetarna försvann den ena dagen ungefär som den andra. De märkte dock intet, fastän deras arbete ökades med varje dag, emedan de var och en för sig själv ville driva bort nöden. Kampen var hopplös, ty ensamma förmådde de intet. Då kom en främling långväga ifrån. Underlig såg han ut. Folket i staden kunde knappt tro, att en sådan människa kunde finnas. Med vilka lätta steg vandrade han ej gatorna framåt, hur frisk och kraftig såg han ej ut! Han syntes likväl vara så förvånad, att många helt ofrivilligt stannade och betraktade honom. Det fanns också mycket att förvåna sig över. Mången ny sak fick han se. Han trodde knappt att det var verklighet allt. Först efter en stund insåg han, att det icke

var en dröm. Då knöto sig hans händer, hans ögon tårades och harmens rodnad jagade upp på hans kinder. Vad såg han då, som så vredgade honom? Jo, han såg rikedom och fattigdom vägg om vägg, öfverflöd och brist sida vid sida. Han såg barn gå barfota på skarpa stenar och andra klädda i yppiga kläder. Det, som föreföll honom mest besynnerligt, var likväl, att det var flertalet av folket, som voro de fattiga och att denna stora hop för varje ögonblick ökade fåtalets rikedomar.

Då gick den långväga främlingen ifrån det ena huset till det andra. Han övertalade arbetarna att samla sig på en stor slätt utanför staden. De flesta kommo, men de smögo sig dit. Då vredgades främlingen på nytt. »Smygen er ej framåt», sade han till dem, »utan gån uppräta. Kommen ej åtskill-, utan samlen er i stora härar och tägen fram under glada sånger. Förenen eder! Förenen eder! Låt det vara eder lösén. Aldrig skall det lyckas eder, att åtskils fördriva nöden, men då I alla förenen eder, skall det gå fortare än I tron. Låt det alltid vara eder tanke, att trofast hålla ihop och gemensamt fördriva fattigdomen. Först då skall det lyckas eder: Då skolen I åter bliva vad edra förfäder varit: fria och jämlike. Själva skola ni skörda vinsten av edert arbete och ej andra så-om nu är fallet. Söndren eder ej, utan sammansluten eder och bilden ett endast starkt förbund»

Så talade främlingen, som kommit från ett land, där alla voro lika, där ingen ägde för mycket och någon intet. Ej fanns herre, ej heller tjänare i det landet, men likväl hjälpte den ene den andre. Alla kallade sig för bröder och systrar. Då den underlige främlingen slutat sitt tal och orden: »Sammansluten eder» förtonat, tyckte det förtryckta folket, att de mörka molnen plötsligt skingrats och solen åter började lysa.

M. K.

Av särskilda omständigheter

ha vi nödgats ändra Solstrålens utgifningstid till den 15 i varje månad.

